

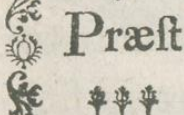

CHRISTOPHORI MOLINARII
CÆS. AULÆ MEDICI
E P I S T O L A
A D
CL. V. ANTONIUM
STÖRCK
AUGG. ARCHIATRUM
Q U A
MULIERIS A SCIRRHO CURATÆ
HISTORIA EXPONITUR.

VINDOBONÆ,
TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER,
CÆS. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR.
ET BIBLIOPOLÆ.

ANNO MDCCLXI.

VIRO CLARISSIMO
DOCTISSIMOQUE
ANTONIO STÖRCK
AUGUSTORUM ARCHIATRO
CHRISTOPHORUS MOLINARIUS
CÆSAREÆ AULÆ MEDICUS
S. P. D.

 Præstans & undequaque ce-
 lebrata opella Tua,
 Vir Doctissime, de
cicuta tanta me il-
lam sæpenumero avidissime
percurrentem affecit volupta-
te; ut Tibi plurimum non so-
lum

a 2

lum

lum me, sed etiam omnes, qui
medicinam faciunt, debere,
fatear.

A vetustissimis enim tem-
poribus planta hæc venefica
habita fuit: Nam Theophra-
sto in Histor. plant. teste, Thra-
fyas magnus Medicus pharma-
con ex succis cicutæ & papa-
veris parva copia permixtis
composuit, quod mortem sine
dolore conciliaret.

Mirandum itaque est, tale
venenum observationibus Tuis,
solidis experimentis subnixis,

eo

eo a Te fuisse deductum, ut
cancro, scirrhoque præsentif-
simum remedium afferat.

A primo medicinæ ævo ad
nostram usque ætatem probe
nosti, Vir Eruditissime, cum
Medicorum animis dirissimos
hosce morbos negotium grande
faceffisse, tum mortalium ge-
nus fuisse ab iis ad mortem us-
que excruciatum. Nam vel
ipso Hippocrate Auctore, cui
cæterorum medentium cohors
succinit, cancer malum est
immedicabile. Et quamvis
aliqui fuerint, qui adversus

a 3 eum

eum præsidium quoddam e cicuta civerint, tamen quoniam id forte fortuna potius, quam ex arte præstiterunt, possumus sine assentationis suspicione affirmare, divinitus pene Tibi concessum esse, ut tali beneficio genus humanum Tibi devincires.

Peccarem itaque & in bonum publicum, & in Te, si invidenti animo premerem id, quod in scirrho ulcereque uterino e canceroso venereoque genere a cicutae usu expertus sum; præsertim cum a Te,
quæ

quæ Tua est erga me humanitas; excitatus sim, ut morbi hujus historiam scripto, quod deinde publici juris fiat, committerem.

Mulier viginti quatuor annos nata, temperamenti sanguinei, lautissimo victu semper usa, octo annis nupta, nunquam gravida per hoc tempus effecta; Tempore menstruorum legitimo insolitam membrorum lassitudinem percipiens, cum Lumborum, tum totius imi ventris ad pubem usque doloribus summis, & tor-

pore crurum divexabatur, donec parcissimus sanguinis ex utero fluxus cruciatu quam maximo erumperet.

Anno elapso circa Novembris initium gonorrhœam virulentam pessimi moris a marito contraxit, quæ illico, nescio qua medela, evanuit.

Instantibus circa finem mensis catameniis, misella non solum ventris mole in immensum adaucta est cum duritie, & doloribus uterinis acerbissimis; verum etiam validissima febrī

febri correpta cum vomitu bilioso quasi continuo, lypothimiis, sudoribus frigidis, dysuria, stranguria, alviq̄ue adstrictione summa: nec nisi supina citra dolorem maximum exacerbationemq̄ue symptomatum potis erat decumbere.

Tertia die, quā atroci hac uteri inflammatione infestabatur, accitus ego, quarta nempe Decembris, morti proximam illam inveni, nec quid, præter unicam venæ sectionem, ei sublevandæ tentatum fuerat. Juvenilem ætatem perpendens,

dens, temperiem sanguineam,
ventris duritiem, ad tactum
exacerbatos cruciatus, me-
morataque symptomata; etfi
pulsus parvus, contractus, &
cum vultu sublivido percipe-
retur; jussi ut brachii vena
tunderetur, unde sanguis la-
rido similis prodivit, & statim
concrefcens.

Longum effct ea memora-
re, quæ cum interius anti-
phlogistica, nitrata, emulsi-
ones, decocta emollientia ex
herb. molliffimis & floribus,
enemata oleofa, paregorica;
tum

tum exterius cataplasmata,
litusque adhibui.

Altera die, cum morbus
non esset mitior, censui itera-
tam in brachio venæ sectio-
nem esse instituendam.

Sanguis priori similis, nec
ægrotæ levamen sensit.

Venam tertium tidi: quo
facto febris aliquantisper de-
crevit, & lethalia symptoma-
ta remiserunt.

Spem mihi fecerunt quar-
ta die urinæ, in quibus multa
sub-

subsidebant: nam quæ die de-
cretorio apparent, crisin salu-
tarem, auctore Hippocrate,
portendunt.

At infelici præ nimis dolo-
ribus noctes transfigenti vigi-
les, vix quatuor, aut quin-
que grana opii somnum conci-
liabant.

Cum ad septimam perve-
niffemus, memoratis cum in-
terioribus tum exterioribus re-
mediis, quorum præcipua
erant nitrum, camphora,
opium, diu, noctuque exhibita,
coe-

coepit ex utero effluere mate-
ries varii coloris, modo flava,
& viridis, modo cruenta, quæ
lintea corrodebat.

Alvus, quæ sub initium
adstrictissima erat, & vix ene-
matibus sollicitata, fœces red-
debat, soluta est; & cum le-
vamine materies fœtida, bi-
liosaque dejiciebatur.

Detumescebat abdomen, in
urinis subsidebant plurima co-
piofique arenæ rubræ granula,
quæ matulæ fundum petebant,
nec non sæpenumero pus.

Nona

Nona die ægrotam ex orci
faucibus ereptam existimaba-
mus. At repente ira percitæ
ingravescent omnia sympto-
mata; recrudescit febris, in-
tenditur abdomen, stranguria
acutissima redit, notæ deni-
que inflammati iterum uteri
se se pandunt.

In gravi hoc casu, quid
consilii? Vires morbo fractæ,
corpus continuis doloribus ex-
tenuatum, alvus adstrictissima,
venter tympani adinstar in-
tensus.

Do-

Doloris summi sedes a pu-
be ad umbilicum, & ad ileon
usque finiftrum.

Novam & profufiffimam
venæ fectionem celebrare opus
fuit, quæ & poſtridie ob dolo-
ris contumaciam repetita eſt.

Sanguinis denſitas, craſſi-
tiesque, tum dolor acerbus,
nova uterum inflammatione la-
borare indicabant.

Ad ſanguinem tali in diſ-
crimine conſtitutæ, toties de-
trahendum, plura me auda-
cem

cem fecerunt : nam mulier
quædam, cui septimestrem fœ-
tum gerenti, & hepatitide af-
flictæ decima morbi die, qua
accitus fueram, jussi ut vena
bis tunderetur, convaluit, &
sanissimum nono mense infan-
tem peperit.

Nec huic abfimile fuit,
quod mihi cum juvene pleuri-
tico annorum viginti contigit.
Nam Is, postquam sex dierum
spatio ob morbi pertinaciam
septies me auctore imminutus
sanguine fuit, integerrimam
valetudinem nactus est.

Porro

Porro sciebam, haud intutam in acutis, etiam octava morbi die, venæ sectionem haberi ab Hippocrate in morbo Anaxionis: Et quocunque tempore, ætate & morbo id tentari posse confirmatum a Celso, sic de sanguinis detractione per venas pronuntiante.

Interest enim non quæ ætas sit, neque quid intus in corpore geratur, sed quæ vires sint.

At firmus puer, & robustus senex, & gravida mulier valens tuto sic curantur: & alibi; ergo
b *vehe-*

*vehemens febris, & intolerabilis
dolor sanguinis detractionem re-
quirit.*

In ægrota itaque nostra,
propterea quod, ut antea dixi,
intolerabilis dolor aderat, a
binis sanguinis detractionibus
non temperandum censui :
Quæ profecto eam instanti pe-
riculo eripuerunt. Verum
stranguria recruduit, uterique
dolores atrocissime eam excru-
ciabant, quos litu, fottuque
crebro lenire opus erat.

Ene-

Enematibus pluribus oleo-
sis mollissimis solvebatur, fo-
vebaturque adstrictissima al-
vus: febris modo magis, mo-
do minus intendebat; urinæ
ardorem demulcebat campho-
ra, nitrum, opium, emulsio-
nes semin. melon. & papa-
veris.

Interdiu apozemata her-
bar. althææ, malvæ, flor.
malv., verbasci, sambuci cum
diacodio ex usu erant, cum
mixtura temperante ex nitro
gummi tragacanthi, arabici,
camphora, lapillis cancro-
rum,

b 2

rum,

rum, quæ excipiebantur aquis
papav. rhæad. malvæque.
Somnum vix conciliabant, do-
loresque sopiebant grana tria,
quatuor, vel sex opii nichte-
meri spatio assumpta.

Nec multiplici opio tor-
menta compefcere valebamus.
Hisce tamen auxiliis adjunctæ
cœpit materies purulenta fœ-
tida, varii coloris, cruenta-
que prodire.

Viginti dierum spatio cru-
ciatibus divexata fuit, ita ut
integrum mensem Decembris
atro-

atroci hoc morbo afflicta
transegerit.

Diuturnus erat opii usus,
augebaturque dosis, donec do-
lores conquiescerent.

Victus ratione humectan-
te, demulcente, & lactea
cum decocto farsæparillæ &
fassafras, vita sustinebatur.

Animadversione dignum
est, tam ingentem opii usum,
eam nec reddidisse stupidam,
nec paralyticam: quemadmo-
dum

b 3

dum haud raro accidisse Me-
dici plures observarunt.

Quod documento nobis
esse debet, ut in arte facienda
simus quandoque audaces.
Agitur enim de homine e libi-
tinae manibus eripiendo: Of-
ficiū itaque nostrum est, ut
remediis cujuscunque generis,
licet vehementioribus, ex arte
tamen prudenterque, adhibi-
tis, conemur morbum aggre-
di, donec is, si quidem in po-
testate nostra sit, depellatur
omnino.

Hac

Hac ratione hysteriam
puellam vicennem, prægressa
quasi apoplectica affectione
quadrihorium perdurante, di-
rissimis postea, & in diem duo-
decies, quindeciesve recur-
rentibus convulsionibus, trium
septimanarum spatio, affli-
ctam, drachmis duabus opii
per vices plurimas, parvaque
dosi, ante & post paroxysmum,
exhibitis, restituimus.

Sic altera foemina, mense
integro per intervalla maxime
convulsa, drachmis duabus
opii puri, & laudani liquidi

b 4

uncia

uncia una, ex præscripto meo,
assumtis, integerrima valetu-
dine potita est. Fatendumque
cum Sydenhamio, mancam
claudicantemque esse, sine
opio, medicinam; plusque
nos isthoc, quam quocunque
alio remedio præstare.

Depulsa itaque hoc auxi-
liorum genere morbi acutie,
repente eo in loco, ubi dolor
toto hoc tempore persisterat,
tumor ingens, durus, ad ta-
ctum dolens apparuit: cujus
hæc erat natura; ut exorta
uteri hæmorrhagia, dolor so-
pire-

piretur, & febris major revire-
sceret, nova suppuratione con-
sequente.

En genuina, ni fallor,
scirrhi uterini cancerosi effi-
gies.

Quid balnea emollientia
cum lacte, antivenerea re-
media, & balsamica possent,
neceffe erat experiri.

In balneum quotidie tem-
peratissimum ex lacte aquæ
mixto, in quo sacculi incoque-
bantur ex herbis emollientibus

b 5

con-

confecti, descendit; sacculi vero parti affectæ applicabantur. Sex septimanarum spatio, ad emolliendam uteri duritiem his usa est. Hoc temporis intervallo exhibuimus quotidie Mercurii dulcis grana sex, cum pilulis balsamicis, & abstergentibus, quas quia sæpenumero non modo in his affectionibus, verum etiam in renum vesicæque ulceribus valde proficuas experti sumus, juvat hic describere.

℞. Gummi arabici, therebinthinæ aa. drach. jß.

Sa-

Saponis veneti, Rhei
electi aa. drach. ij.

Succini albi ppti. drach. ij,

Camphoræ gr. xx.

Laudani opiatu gr. xv.

Balsami peruviani
drach. jß.

M. f. pillulæ gr. ij. &
deauratæ dentur.

Drachma una massæ hujus
quotidie utebatur, cum mer-
curii dulcis gran. sex: Dosis
mercurii augebatur indies ad
salivationem usque, cui bis in
septimana, ne erumperet, po-
tione purgante lenitiva ex
manna & cremore tartari sy-
ru-

rupoque rosar. solutivo confe-
cta, occurrebamus.

Pilulis hisce superbibebat
aquæ destillatæ antivenereæ
sequentis lib. unam, alteri li-
bræ lactis caprilli permixtam:
quam solam, sine ullo mercu-
rii usu, in lue venerea ulce-
ribusque, plurimum efficaci-
tatis habere, experti sumus,
etiam in iis, qui incassum a
mercurio opem præstolaban-
tur.

℞. Rad. farsæparilliaë con-
cif. unc. ij.

Ligni

Ligni visci quercini.

Rasur. eboris & cornu
cervi aa. unc. jβ.

Cinnamomi optimi drach-
mas duas.

) Antimonii crudi, & la-
pidis pumicis aa. unc. ij.
utriusque nodulo in-
clusis.

Affunde aquæ fontis Lib. X.

Vase bene clauso digere
super. ciner. calid. hor.

XXIV.

Destilla leni calore: hinc
reliquiis affunde iterum
aquæ fontis q. lubet.

Bulliant horæ spatio, cola.

De

Decoctio hæc fit pro potu interdiu.

Per integrum Januarii mensẽ & ad Februarii medium hisce remediis usa est.

Exortis hinc modo uteri hæmorrhagia, modo materiei purulentæ profluvio, fœtorem ab ipsa ægrotante vix ferendum spirante, eo tandem ventum est, ut dolores lenirentur, ulcus abstergeretur, uterusque tanta colluvie maligna liberaretur.

Nihil-

Nihilominus omnium symptomatum caterva nostram iterum patientem infestavit : Aderat enim tumor magnus, durus, & sensibilis, qui nisi resolveretur, aptus erat omnia iterum frequenterque turbare,

Cum itaque huic liquefciendo memorata remedia paria non esse viderentur, subiit in cogitationem, num fortasse pharmaco Tuo, cicutæ nempe extracto, foret locus.

Te itaque adire constitui rogaturus, ut ægrotantem mecum

cum inspiceres. Quod cum
summa, qua polles urbanitate
effecisses, autumassesque op-
portunissimum cicutæ usum
fore, cœpimus consilio tuo
mane & vesperi granum unum
extracti cicutæ exhibere, hac
lege, ut superbiberet, Te con-
sentiente, aquæ destillatæ anti-
veneræ superius descriptæ,
una cum lacte, solitam, qua
hucusque usâ erat, portionem.

Indies adauçta cicutæ do-
fis est, ascendimusque ad Gr.
XX. quorum X. mane, reli-
qua vespere ingerebantur.

Pri-

Primis septimanis, ut Tu
recte in opusculo tuo animad-
vertisti, vix conspicuus effe-
ctus sequutus est, puris tan-
tummodo qualitas mutabatur.

Fœtor non adeo ingens,
modo sanguinis dilutioris, ru-
tiliorisque, tum purulentæ
materiei laudabilioris proflu-
vium, & quidem copiosius
erumpebat.

Nec nausea, nec vomitus
nec alia incommoda concita-
bantur.

e

Sta-

Statuto tempore rediere
menstrua, debita quantitate,
& sanguis nativam coagmen-
tationem adeptus est.

Appetebat ipsa magis in-
dies. Somnus satis placidus
erat.

Functiones omnes cum ani-
males tum naturales revivisce-
bant.

Tertia & quarta septimana
molliorem ventrem inveni-
mus.

Tan-

Tandem spatio duorum
mensium remedio tuo ingens
tumor solutus fuit adeo felici-
ter, ut nunc non solum natu-
ralem molem abdomen nactum
sit, verum etiam vix dilutissi-
mae limphae inodoraе, albi-
cantisque profusio imperspicua
animadvertatur.

Summam quoque urinæ
quantitatem bonæ indolis sæ-
penumero vidimus.

Color vultus, rubicundus,
amœnus, qualis ante natura
erat, rediit, corpus totum

pinguescit, ipsamque sanissimam, & ob recuperatam valetudinem animo ad hilaritatem composito, nuper ambo conspeximus.

Quæ cum ita sint, nihil enim in morbo hoc describendo, ut honestum Professore decet, vel prætermisi, vel dissimulavi, opinor, posse quemquam conjicere, remedium hoc scirrhis, cancris, aliisque tumoribus solvendis, curandisque, tum diuresi promovendæ, idoneum esse.

Esse

Esse quoque balsamicum,
& vulnerarium, ut & emme-
nagogum efficacissimum op-
portunumque.

Quapropter cicuta tan-
tum abest, ut cum veteribus
inter acerrima venena prorsus
relegetur, quin potius quem-
admodum a Te paratur, pro-
pinaturque, saluberrimis phar-
macis erit in posterum accen-
fenda.

Itaque non dubito, quin
si reliquas de ejus usu observa-
tiones Tuas, totius posterita-
tis

tis encomio prædicandas, quas
anxie præstolamur, in lucem
edideris, optime de genere
humano sis meriturus. Vale.

D. VINDOBONÆ ex Aedibus meis

IV. Id. Maii MDCCLXI.

Dv 820

Dv 820

Cham, Joseph

Tentamina de scientia

228

Vindobonae, 7. Thom. Trattner 1746. (17)

15. Ver. Taf. [Bl. 7, 40 d.]

in: *Histor. literar. Supplementum ... de scientia...*

Wien, 1746.

Dv 820

Quarin, Joseph

Tentamina de cuncta

228/ Vindobonae, J. Thom. Trattner 1761 (87)
/15 Vorr., Taf. [1761.], 40 S.

44: Horch, Anton, Supplementum ... de cuncta...
Wien, 1761.

Dv 820

Molina, Christopher

Epistola ad Cl. V. Antonium Stink
gia militum & scriba curatae
historia exponitur.

186/
14

Vindobonae, J. Thom. Trattner, 1761 (8) =
1954.

—: Adami Jos. Tentamina de cicuta, 1761.

Dv 820

176i Storck, Anton

Supplementum necessarium de scientia
sibi simul junctis scientiae magis

277
/ 9
/ 9
Vindobonae

Thom. Trattner 176i (8°)

Von. + 67 S.

in: Storck, Anton. Libellus secundus... scientiam
176i

